

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1: Titlul proiectului de act normativ

LEGE pentru completarea Legii 360/2023 privind sistemul public de pensii

Secțiunea a 2-a: Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Potrivit datelor Agenției Europene pentru Mediu¹ și ale Organizației Mondiale a Sănătății, în România mor anual în jur de 20.000 de persoane din cauze asociate poluării și radiațiilor.

Numărul exact al persoanelor afectate de poluare și radiații este dificil cuantificabil, dar anumite zone ale României sunt, fără îndoială, mai afectate din cauza unor activități desfășurate în proximitate, precum: extracția, prepararea și arderea cărbunelui sau a șisturilor bituminoase, a minereurilor de uraniu, a minereurilor feroase și neferoase cu conținut de praf prelucrarea țițeiului sulfuros, desulfurarea benzinei, a țițeiului parafinos și neparafinos sau distilarea țițeiului în vederea producerii păcurii și a uleiurilor. Emisiile de gaze cu efect de seră, de amoniac și derivate, de cupru, plumb, sulf, azot, fosfor, cadmiu, arseniu, zinc, mangan, fluor, clor, feldspat și siliciu, precum și radiațiile din minereuri radioactive, hidrogen sulfurat, crom trivalent, crom hexavalent, cianuri, de pulberi metalice și/sau de cocs metalurgic, au efecte nocive asupra sănătății persoanelor.

În contextul dezvoltării legislației europene și naționale cu privire la mediu, este necesară o abordare multidimensională. Oferirea unei posibilități de pensionare anticipată din cauze asociate poluării, emisiilor de gaze cu efect de seră și radiațiilor se înscrie într-un proiect mai larg de despăgubire a persoanelor afectate. Potrivit art. 5, lit. e) din O.U.G. 195/2005 privind protecția mediului, statul garantează dreptul la despăgubire pentru prejudiciul suferit.

Diferite studii subliniază dificultatea stabilirii legăturii cauzale între prejudiciul suferit și factorii de mediu.² În acest context, statul are datoria de a garanta, pe lângă despăgubiri individuale, și anumite forme de compensare colectivă a impactului negativ pe care locuirea în zonele afectate îl are asupra sănătății și a speranței de viață³, aspect care s-a reflectat în abordarea aleasă de către legiuitori.

¹ « Romania – Air Pollution Country Fact Sheet — European Environment Agency », Dashboard <https://www.eea.europa.eu/themes/air/country-fact-sheets/2023-country-fact-sheets/romania-air-pollution-countr>

² Shufen Sun și Youhai Sun, „Empirical study of the dilemma regarding preliminary proof of causality and methods used by victims in China’s environmental health litigation”, *Chinese Journal of Population, Resources and Environment* 18, n° 3 (2020): 237-43, <https://doi.org/10.1016/j.cjpre.2021.04.018>.

³ A se vedea în acest sens: KampaMarilena și Elias Castanas "Human health effects of air pollution." *Environmental pollution* 151, no. 2 (2008): 362-367 ; Neuberger Manfred, Daniel Rabcszenko și Hanns Moshammer "Extended effects of air pollution on cardiopulmonary mortality in Vienna." *Atmospheric Environment* 41, no. 38 (2007): 8549-8556

	<p>Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice prevedea, la art. 65, alin (5) reducerea vârstei standard de pensionare cu 2 ani fără penalizare pentru persoanele care au locuit cel puțin 30 de ani în zonele afectate de poluare. Abrogarea Legii nr.263/2010 prin Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, și, implicit, a prevederii reducerii vârstei standard de pensionare, este o nedreptate cauzată persoanelor afectate.</p>
2. Schimbări preconizate	<p>Prezenta inițiativă are drept scop reintroducerea mecanismului de reducere a vârstei standard de pensionare cu 2 ani pentru persoanele din anumite zone afectate de poluare.</p> <p>Această inițiativă ar permite nu doar o formă de compensare din partea Statului, ci și un tratament coerent și egal între cetățenii din aceste zone, fiind injustă privirea lor de facilitatea reducerii vârstei standard de pensionare după ce acest mecanism a fost în vigoare timp de mai bine de 13 ani. Abrogarea prevederii este contrară principiului predictibilității, în special dat fiind faptul că situația poluării nu s-a îmbunătățit în zonele respective pentru a putea justifica eliminarea facilității.</p>
3. Alte informații	Nu este cazul.

Inițiatori,

Andrei-Răzvan Lupu
Deputat neafiliat

Mihai-Laurențiu Polițeanu
Deputat neafiliat

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE pentru completarea Legii 360/2023 privind sistemul public de pensii

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art I - La articolul 58 din Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1089 din 4 decembrie 2023, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (3) se adaugă un nou alineat, alin. (4), cu următorul cuprins:

„(4) Persoanele care au locuit cel puțin 30 de ani în zonele afectate de poluarea remanentă din cauza extracției, preparării și arderii cărbunelui sau a șisturilor bituminoase, a extracției și preparării minereurilor de uraniu, a extracției și prelucrării minereurilor feroase și neferoase cu conținut de praf sau de emisii de gaze cu efect de seră, de amoniac și derivate, de cupru, plumb, sulf, azot, fosfor, cadmiu, arseniu, zinc, mangan, fluor, clor, feldspat și siliciu ori de radiații din minereuri radioactive, hidrogen sulfurat, crom trivalent, crom hexavalent, cianuri, de pulberi metalice și/sau de cocs metalurgic, a prelucrării țițeiului sulfuros, desulfurării benzinei, a țițeiului parafinos și neparafinos, a distilării țițeiului în vederea producerii păcurii și a uleiurilor, respectiv în localitățile Baia Mare, Călărași, Copșa Mică, Drobeta-Turnu Severin, Slatina, Târgu Mureș, Târnăveni, Turnu Măgurele, precum și în localitățile Abrud, Avram Iancu, Baia de Arieș, Bistra, Lupșa, Ocna Mureș, Ocoliş, Roșia Montană, Sălcium și Zlatna din județul Alba, Aluniș, Arad, Cicir, Fântânele, Frumușeni, Horea, Mândruloc, Tisa Nouă, Vladimirescu din județul Arad, Pitești din județul Argeș, Bacău, Comănești și Onești din județul Bacău, Băița din județul Bihor, Maieru, Rodna și Șanț din județul Bistrița-Năsăud, Codlea, Crizbav, Făgăraș, Feldioara, Hălchiu, Satu Nou și Victoria din județul Brașov, Brăila, Chișcani și Tichilești din județul Brăila, Anina, Armeniș, Ciudanovița, Moldova Nouă, Oțelu Roșu și Reșița din județul Caraș-Severin, Aghireșu, Câmpia Turzii, Căpușu Mare, Dej, Iara și Turda din județul Cluj, Năvodari din județul Constanța, Baraolt din județul Covasna, Târgoviște și Titu din județul Dâmbovița, Ișalnița din județul Dolj, Galați din județul Galați, Clejani, Giurgiu din județul Giurgiu, Letca Nouă, Brănești, Bălteni, Bustuchin, Călnic, Drăgotești, Fărcășești, Ionești, Mătăsari, Motru, Negomir, Plopșoru, Prigoria, Roșia de Amaradia, Rovinari, Turburea, Turceni și Urdari din județul Gorj, Bălan, Borsec, Corbu, Jolotca, Săndominic și Tulgheș din județul Harghita, Aninoasa, Baia de Criș, Băița, Brad, Călan, Certeju de Sus, Criscior, Deva, Ghelari, Hunedoara, Lupeni, Orăștie, Petrila, Petroșani, Răchitova, Șoimuș, Teliucu Inferior, Uricani, Vața de Jos, Vețel, Vulcan din județul

Hunedoara, Ciulnița și Slobozia din județul Ialomița, Băiuț, Borșa, Cavnic, Cicârlău, Desești, Satulung, Șișești, Remetea Chioarului și Copalnic Mănăstur din județul Maramureș, Grințieș și Săvinești din județul Neamț, Ariceștii Rahtivani, Brazi, Bărcănești, Berceni, Bucov, Blejoi, Comarnic, Florești, Ploiești, Valea Călugărească, Târgșoru Vechi din județul Prahova, Videle din județul Teleorman, Broșteni, Crucea, Iacobeni, Ostra, Stulpicani și Vatra Dornei din județul Suceava, Fârdea, Margina, Nădrag și Tomești din județul Timiș, Mina Altân Tepe și Tulcea din județul Tulcea, Berbești și Râmnicu Vâlcea din județul Vâlcea, pe o rază de 8 km în jurul localității în care se află situl contaminat, beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare cu 2 ani fără penalizarea prevăzută la alin. (3).

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 alin. (1) și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE INTERIMAR AL

CAMEREI DEPUTAȚILOR

Alfred - Robert SIMONIS

PREȘEDINTELE

SENATULUI

Nicolae-Ionel CIUCĂ